

Indfødsretsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

København den 22. april 2025

Bemærkninger om forfatningsmæssige og internationale forpligtelser til forslag til lov om fratagelse af dansk indfødsret for Fasar Abrar Raja (L 163) som fremsat i samling 2024-25

Det bemærkes indledningsvis, at den person, der i lovforslaget beskrives som »Fasar Abrar Raja«, retteligt er Muhammad Ahmad Fasar Abrar Raja, født den 21. marts 1975. Han fik dansk indfødsret med virkning fra den 6. august 1997 i henhold til § 3 i lov om dansk indfødsret, jf. tidligere lovbekendtgørelse nr. 757 af 14. september 1995.

1. Danmarks Riges Grundlov af 5. juni 1953

Det følger af grundlovens § 3, 3. pkt., at den dømmende magt er hos domstolene. Endvidere følger det af grundlovens § 44, stk. 1, at ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov. Da spørgsmålet om fratagelse af indfødsret angår en navngiven udlænding, der erholder indfødsret ved lov, foreligger der ikke en retlig tvist, som giver anledning til uoverensstemmelse med domstolenes kompetence. Grundlovens § 44, stk. 1 må fortolkes som en metanorm for, at spørgsmål om udlændinges indfødsret som udgangspunkt tilfalder lovgivningsmagten efter grundlovens 41, stk. 1, medmindre andet følger af lov, f.eks. de tilfælde, hvor der sker fortabelse, fratagelse eller frakendelse i medfør af indfødsretslovens §§ 8, 8 A og 8 B. Indfødsretsloven blev nyaffattet ved lov nr. 252 af 27. maj 1950. Det fulgte af bemærkningerne til den daværende lovs § 3 om udlændinges erhvervelse af dansk indfødsret efter stk. 1, at man anså det for formålstjenligt at indføre et forbehold i stk. 2 om, at fjendtlige fremmede i tilfælde af krig, ikke kunne erklære sig til indfødsret efter adgangen i stk. 1, med den følgende begrundelse (Rigsdagstidende 1949-50, tillæg A, lovforslag nr. L 125, sp. 4571): "[...] herved undgår man nødvendigheden af i givet fald at skulle gennemføre derpå sigtende love med tilbagevirkende kraft". Det er således forudsat, at der kan ske fratagelse af indfødsret ved lov efter erhvervelse som følge af lov.

2. FN's konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed

Det følger af artikel 8, at ingen kan fratages indfødsretten, hvis vedkommende derved bliver statsløs, medmindre erhvervelsen af indfødsret er sket på forkert grundlag eller ved svig. Pakistan har ikke haft restriktioner i forhold til såkaldt dobbelt statsborgerskab siden 1972. Der er ingen automatisk proces for afkald eller fortabelse af pakistansk indfødsret ved naturalisation andetsteds, hvorfor det er ubestridt, at den pågældende har ret til pakistansk indfødsret. Det bemærkes, at statsløshed efter statsløsekonventionen fortolkes sådan, at den pågældende ikke kan opnå statsborgerskab i andet land ved at lade sig registrere, jf. pkt. 24-26 i FN's Flygtningehøjkommissariats (UNHCR) Guidelines on Statelessness no. 4. Det er således underordnet for spørgsmålet om statsløshed, om den pågældende i praksis har et pakistansk pas eller er registreret som pakistansk statsborger, hvis blot pågældende har ret til at registrere sig som statsborger ved en anden stats myndigheder uden, at der er overladt

et skøn. Folketinget kan lægge til grund, at pågældende har ret til pakistansk indfødsret, og derved ikke vil blive statsløs ved fratagelse af dansk indfødsret.

3. FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder

Børnekonventionens artikel 7 forpligter medlemsstaterne til at sikre, at et barn efter sin fødsel har ret til at opnå statsborgerret ved, at børn født i Danmark ikke er statsløse. Da det kan lægges til grund, at den pågældende har ret til pakistansk indfødsret, vurderes det, at børnekonventionen ikke har betydning for nærværende lovforslag.

4. FN's konvention af 13. december 2006 om rettigheder for personer med handicap

Handicapkonventionens artikel 18 anerkender handicappedes ret til statsborgerskab på lige fod med andre. Artikel 5 indeholder et forbud mod diskrimination af personer med funktionsnedsættelser, hvorved det skal sikres, at personer med handicap, som er omfattet af konventionen, kan erhverve indfødsret på lige fod med andre. Konkret betyder det bl.a. at personer, der lider af en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, kan tilbydes hjælpemidler til f.eks. danskundervisning og prøver, som er forudsat for erhvervelse af dansk indfødsret ved naturalisation. Nærværende lovforslag er ikke begrundet i hverken direkte eller indirekte diskriminerende forskelsbehandling knyttet til handicap, hvorfor handicapkonventionen er uden betydning for lovforslaget.

5. Europarådets konvention af 6. november 1997 om statsborgerret

Det følger af statsborgerretskonventionens artikel 4, at regler om indfødsret skal være baseret på principper om, at enhver har ret til at besidde statsborgerret, at statsløshed skal undgås, og at ingen skal fratages indfødsretten på et vilkårligt grundlag. Det følger endvidere af statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra d, at en kontraherende stats nationale lovgivning må indeholde bestemmelser om fortabelse af statsborgerret *ex lege* eller på foranledning af den kontraherende stat, når der er udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for den kontraherende stats vitale interesser. I den forklarende rapport til statsborgerretskonventionen nævnes som eksempler på vilkårlig fratagelse begrundelser om religion, race, national eller etnisk oprindelse samt fratagelse af politiske årsager. Det følger af rapporten, at fratagelsen skal være forudsigelig, proportional og foreskrevet ved lov. I over 175 år har det siden den 5. juni 1849 fulgt af Danmarks Riges Grundlov, at ingen udlænding kan erholde dansk indfødsret uden ved lov. Det er ubestridt, at pågældende har ret til pakistansk indfødsret, og Folketinget kan således lægge til grund, at pågældende ikke bliver statsløs ved fratagelse af dansk indfødsret. Pågældende er født i 1975, men fik først tildelt dansk indfødsret i 1997. Folketinget kan uden begrundelse i pågældendes religion, race, national eller etnisk oprindelse og politiske årsager lægge til grund, at pågældende har udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for Danmarks vitale interesser. Folketinget kan bl.a. begrunde loven om fratagelse af indfødsret med, at pågældende har været medlem af flere rockerklubber, herunder Bandidos og Hells Angels, at pågældende har optrådt offentligt på fotos med skydevåben, samt har tilstået at have transporteret 36 kilo amfetamin i et køretøj over Storebæltsbroen i 2012. Under optagelserne til tredje afsnit af TV2-dokumentaren »Den sorte svane« rejste pågældende til Pakistan, hvorved Folketinget kan lægge til grund, at pågældende ikke er uden tilknytning til Pakistan. Danmark har i henhold til statsborgerretskonventionens artikel 29, stk. 1, over for Europarådets generalsekretær taget gyldigt forbehold ved ratifikationen den 24. juli 2002 om, at Danmark ikke vil være forpligtet af konventionens artikel 12 om ret til fornyet prøvelse, herunder

kravet om adgang til rekurs ved fornyet administrativ eller retlig prøvelse af afgørelser vedrørende erhvervelse, bevarelse, fortabelse, generhvervelse eller udstedelse af dokumentation for erhvervelse af statsborgerret, da dansk indfødsret i henhold til grundlovens § 44 alene beror på lov, hvorefter Folketinget og Indfødsretsudvalget ikke er en del af den offentlige forvaltning og derfor ikke er bundet af de sædvanlige forvaltningsretlige regler, hvilket indebærer, at der ikke er adgang til administrativ eller retlig rekurs. Det bemærkes, at den pågældende har mulighed for at henvende sig til Folketingets Indfødsretsudvalg for at klage over loven, og at et flertal i Folketinget har kompetence til at meddele pågældende indfødsret ved lov.

6. Europarådets konvention af 6. maj 1963 om begrænsning af tilfælde af dobbelt statsborgerret og værnepligt for personer med dobbelt statsborgerret

Den 25. august 2014 meddelte daværende justitsminister Mette Frederiksen til Europarådets generalsekretær Danmarks opsigelse af konventionens kapitel 1 med virkning fra et år efter den dato, på hvilken opsigelsen blev modtaget af generalsekretæren, hvorfor konventionen ikke har betydning for nærværende lovforslag.

7. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Om retten til privat- og familieliv i EMRK artikel 8 kan Folketinget lægge til grund, at fratagelsen sker i overensstemmelse med lov, at pågældende har de fornødne retssikkerhedsgarantier til at prøve spørgsmål om lovens eventuelle krænkelse af Danmarks internationale forpligtelser ved domstolene, da en domstolsprøvelse heraf ikke vil være i strid med Folketingets kompetence efter grundlovens § 41, stk. 1, jf. U.2013.3328H, at Folketinget har handlet omhyggeligt og grundigt undersøgt pågældendes personlige forhold, herunder iagttaget at pågældende ikke vil blive statsløs, og at afgørelsen ikke vil have indflydelse på pågældende og pågældendes børns ret til privat- og familieliv, samt at fratagelsen ikke er vilkårlig, men en følge af pågældendes adfærd, og at pågældende kan klage til Folketingets Indfødsretsudvalg. Det bemærkes i den henseende, at retsvirkningen ved fratagelse af indfødsret ikke nødvendigvis er udvisning, hvorfor det, trods fratagelsen, vil være muligt at tilvejebringe opholdsgrundlag, der kan tilgodese evt. hensyn til pågældendes ret til privat- og familieliv.

8. Forholdet til EU-retten

Hvis pågældende ved fratagelse af indfødsret samtidig fortaber sit unionsborgerskab, skal det vurderes, om fratagelsen på en uforholdsmæssig måde, i forhold til det mål, som loven forfølger, påvirker den normale udvikling af vedkommendes familie og arbejdsliv i forhold til EU-retten. Det må umiddelbart lægges til grund, at den pågældende, der har pakistansk indfødsret, ved fratagelse af dansk indfødsret, mister sit unionsborgerskab. Derfor bør Folketinget klarlægge, om den pågældende har tilknytningselementer til øvrige EU-medlemslande, herunder i hvilket omfang pågældende får sværere ved at opretholde en familiemæssig eller beskæftigelsesmæssig tilknytning i medlemslandene, jf. EU-domstolens dom af 12. marts 2019 i sag C-221/17, Tjebbes. Folketinget kan i den henseende lægge til grund, at pågældende ikke er i beskæftigelse og at det under et grundlovsforhør i 2024 kom frem, at den pågældendes familie, herunder hustru og datter, bor i Skotland i Storbritannien, hvor han besøgte dem syv gange alene i 2024, og at fratagelsen ikke er uforholdsmæssig.

9. Udkast til forslag til ændringsforslag

Ændringsforslag

til

Forslag til Lov om fratagelse af dansk indfødsret for Fasar Abrar Raja
(L 163)

Til § 1

1) »Fasar Abrar Raja« ændres til »Muhammad Ahmad Fasar Abrar Raja«
[Korrektion]

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget er en berigtigelse af personens navn.

10. Betænkning om lovforslaget

Folketingets Indfødsretsudvalg kan afgive betænkning om lovforslaget, hvor udvalget i bemærkningerne kan konstatere, at Folketinget lægger til grund

- at den pågældende har ret til pakistansk indfødsret og ikke bliver statsløs ved fratagelse af dansk indfødsret,
- at pågældende har udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for Danmarks vitale interesser, at fratagelsen er foreskrevet ved lov, forudsat efter grundloven, forudsigelig, proportional og ikke sker på et vilkårligt grundlag, samt
- at fortabelsen ikke på en uforholdsmæssig måde i forhold til det mål, som lovgivningen forfølger, påvirker den normale udvikling af pågældendes familie og arbejdsliv i forhold til EU-retten.

Den pågældende har adgang til at prøve spørgsmål om lovens eventuelle krænkelse af Danmarks internationale forpligtelser ved domstolene, da en domstolsprøvelse heraf ikke vil være i strid med Folketingets kompetence efter grundlovens § 41, stk. 1, jf. U.2013.3328H.

På baggrund af ovenstående kan det lægges til grund, at lovforslaget kan vedtages i overensstemmelse med grundloven og Danmarks internationale forpligtelser.

Med venlig hilsen

Peter Jensen